

N.º SOLT
5
CÈNTIMS

Veu de la Plana

SEMANARI DEFENSOR DELS INTERESOS REGIONALS

N.º SOLT
5
CÈNTIMS

SOSCRIPCIÓ

Castelló, al mes..... 0'25 ptas.

Fora, trimestre..... 1 » »

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

COLÓN, 17, 2.º

Tota la correspondencia a la Administració

SE PUBLICA TOTS ELS DIAPTES

No se tornen els originals en cara que no se publiquen

La farsa del Regionalisme

¿Regionalisme 'n Castella?... El regionalisme 's dins y fóra de Castella una farsa.

Aixina s'explicave 'l Sr. Senador Gómez en un periódich de Madrit. Lluís Carretero Nieva li demòstre desde Segovia lo contrari en una réplica publicá per lo mateix periódich. Això es qu'el regionalisme castellá es posible y precís.

Corren els temps espanyols y del desastre colonial a hui el regionalisme 's la forma mes alta d'espanyolisme que s'ha plantejat. Y este espanyolisme 's una farsa si mos atenem a la norma de Maquiavelo—el major triúf, es el que se conseguix sobre les multituts,—pero no si a la de Cristina de Suecia,—el major triúf es el que se conseguix sobre sí mateix. He ací dos dilemes que representen dos polítiques, la central y la regional. Lo important, diu la central, es salvar a Espanya. Lo important, diu la regional, es salvar la regió.

En el cas de la primera estém ya mols anys ficats, sense que s'haigues complit l'enunciat. En el cas de la segón comencém a ficarnos, breguém per plantejarla, per unir-la 'l poble.

Estes dos tendències (maquiavélica y cristina) están hui en pugna internacionalment, son actuals, es el cas de la guerra.

La maquiavélica es fofa, du a memoria el carro del charraor que aspiere a vendre la panacea curativa, es el govèrn centraliste y tentacular la paraula y no la obra, l' iniciació, el exámen, el paréntesis.

La cristina es individual y de voluntat, es el cas del individu que se

done cónter que aspiere salvarse ell pera salvar als demés, es el govèrn regional, salvantse les regións se salve Espanya del mateix modo que en una familia si procuren millorar-se cadahu dels fills se millore la familia, pero si els ha de salvar a tots el pare...

Eixa, puix, es la farsa del regionalisme, aixecar a Espanya.

PRO-CULTURA

L' esprit novell

Per tota Espanya comence a notarse una inquietut y dessoriego fills de gents de critèri pròpi. Repercutix en Castelló este moviment, iniciat per un esperit novell que front al cós que pren per tota esta provincia l' afició als bous, redacte uns pasquins que apareguren el darrer dumenche per tot lo poble escampats.

Este módo d' obrar sincer y just du aparellats l' aplaudiment y solidaritat dels hòmens de pensar recte y la caraça bufa dei sèrs de gracia chulona.

Nosaltres que coneixém de prop als jòvens que inspiraren esta manifestació cultural mos adherim a ells posant a la seua disposició les nòstres columnes pera tot quant constituïxca renovació y progrés.

Hens ací el contengut de les fulles que s' apegaren y repartiren.

«Cuando un pueblo vé unirse su historia a la pena de muerte, se apresura acudiendo a los altos poderes en demanda de indulto del castigo porque sabe que ha de mancharle su dignidad y es propio de individuos o colectividades atrasadas.

Hoy, en la plaza de toros, se perpetrará de nuevo un atentado a la civilización; tendrá lugar una manifestación colectiva de degeneración que hiere la dignidad de nuestro pueblo, del que con el producto de su inteligencia y con el vibrar de sus sentimientos quiere contribuir a la purificación de la patria y al progreso humano.

Con aquel derecho protestamos contra el atentado, haciendo constar que la protesta lleva en sí la de toda la juventud castellonense seria, la que no despilfarra el tiempo y el dinero en vicios ni futilidades, la que no es afeminada ni se preocupa sólo del bien vestir; la juventud estudiosa y trabajadora, de inteligencia clara y corazón abierto, de espíritu liberal y amante del arte y de la patria.

A los que pensáis acudir a la plaza os pedimos, por vuestro amor a Castellón, que pongáis corazón en vuestro pensamiento, que no acudáis allí a obtener el cultivo de vuestra inteligencia, el goce estético, ni en busca de virtudes, porque siendo las plazas de toros un puerto de refugio de los desperdicios de la patria, nada en ellas encontraréis de todo eso.

Castellón 29 Octubre 1916.

Atentáis otra vez a la civilización con esa manifestación colectiva que hiere la dignidad de nuestro pueblo, del que con el producto de su inteligencia y con el vibrar de sus sentimientos quiere contribuir a la purificación de la patria y al progreso humano.

Realmente representáis una fuerza, pero atended, que ella es negativa para la prosperidad de nuestro pueblo y para la civilización.

Os invitamos a poner el corazón en vuestro pensamiento, a que os analicéis seriamente unos a otros en este acto hasta deducir el valor artístico, moral, cívico, de lo que véis y oís, a lo que dáis forma y vida; y os decimos:

Reflexionad; profundizad con vuestra inteligencia más allá de la superficie de lo que os emociona; llegad al alma de esa *afición* y pensad si tenéis derecho a desear una patria culta, próspera, fuerte.

Castellón 29 Octubre 1916».

SECCIÓ ARTÍSTICA

RAMON PAÚS

No pareix si no que aqueste Castelló dels nostres pecats, s'haigut tornat garrulo e histriònic en apreciacions artístiques. Altra cosa no es, el divorç qu'existix entre 'l sentiment del poble y el dels artistes; de ahí que aquests se retraguen en exposar y les seues manifestacions siguen particulars com la que ha celebrat dies enrere Ramón Paús en l'estudi seu.

Es una exposició de retratos femenins y paisaje, que mos porte a flor de memòria la que feu en la societat «Amigos del Arte», juntament en Adzuara y Forés.

Mos donave Paús en «Amigos del Arte», principalment, un caràcter eminentment valent de color; basat en un color norma (el morat) Paús perseguí la llum de sol en tots los seus paisajes, seduintlo els gròchs y verds, d'hasta aplegar a donar una sensació lluminica que resultave alguna vegá, crua y estrident.

En els retratos teníe el mateix prurito d'gastar el morat, y aquesta obsesió era natural y formal en sa pintura, fins el punt que no es compreníe a Paús sense 'l morat y quicás també el morat sense Paús.

A pesar d'assó que mols podien dir vici de visió, mos posave front de retratos com el del Sr. Bellver Huguet que teníen una parencia d'mística y rareça apropá 'l Greco.

Era 'l sentiment principal d'aquella pintura, algo turbulench y nòble; teníe la tendència permanent de influències europees que mos allunyen prou de la pintura vacua y hueca qu'es penje en els salons de la Diputació y que continue sent el gust imperant entre 'l públich castellanench que veu en ella lo cim de jo qu'ells creuen art.

En aquesta exposició de son estudi, Paús no seguix el post-impresionisme de l'anterior, ací concrete la manera y s'ampare'n el dibuix conciençut y grave, li preocupe la forma y la línea; en els retratos, ha desterrat les tintes avans imperants, apurant el detall en un regust clàssich que inicié una solidet d'energía constructiva.

No es un artista que s'atén a la realitat pura y exclusivament. Podem vore que totes aquestes chiques y dones que ha pintat, tenen uns cabells y ulls iguals d'tenebraris y en un tò igual d'intensitat, cosa que les agermane'n el sentit creador de Paús, formant una abismática qualitat que fá que aquestes femines estiguen apropaés al tipo espanyol de dona goyesca. ¿Qui al vore aquesta Carmen o Rosalía, no pensarà en el autor d'eixa dona-huracá iniciá per Goya y continuá per Zuloaga.

Pero son aquestes—diemo aixina—unes majes levantines que han rebut el sol briós de les terres planenques; sa epidermis suaument morena, mos porte a recòrt tonalitats de fruits madurs, tendreces de flors fa pòch obertes.

Fins hui no tenim encara una interpretació pictórica de la dona castellonesa, de tanta penetració y correspondència en el caràcter formal d'ella com el d'aquestes que ha pintat Paús.

El retrato de la Srta. Rosalía Muñoz, es una festa pera els ulls; aquella brillantet de colors, rasgos enèrgichs y suavitat de tons junt al faixí, aquell decoratiu es algo que t'equivalència en sustancia a la modalitat en que s'entren els seus cuadros de la primera exposició.

Mes aqueste de la Sra. Rosalía

Rovira, es el més ben lograt. Trascendix d'ell una severitat austera y de certa manera senyorial; s'aparte del caràcter general de la seua pintura y al mirarlo, en aquell front espatiat llegim unes idees d'orde y equilibri de religiositat y respecte; diríem que s'encontre allí una vida eixemplar de dona en altre mirament qu'el purament terrenal; sons ulls vos miren fixos y etèrns y de certa forma té algo de l'escòla del pintor de Erasmo de Rotterdam.

Té també un cabet «María», que no mos resulte lo interessant que l'anterior, pero té un de jo aristocràtic paregut a les morganàtiques de la City bonaerense o del Bosch de Bolonia parisién.

La seua técnica en els retretos d'aquesta exposició, es la mateixa en tots—se repetixen els temes de colocació y en cada hui tenen un sentiment diferent—les pincellaes se perden en el moviment modelatiu, se busque la unificació d'elles y s'encontre, no modelant y fundint en el color, si no, en una suavitat de pincellaes meçclaes y sobrepòstes unes a altres.

El sentiment total dels cuadros de que parlém, es l'exaltació o mira del color en un grau, si no màxim prou elevat de brillantet, pero no mos dixém enganyar d'aquesta aparença y veém que més bé tendix y se logre moltes voltes a un si es o no es fórt, profunt, qu'eleve la pintura de que parlém, del nivell hibrit d'eixa classe d'art que anomenan-se modèrn no es més que una meçcla de orientacions molt amables, pero que quant més mos agraen es quant les comente un amich nostre.

Paús presente sols dos paisajes que tenen un marcat sello decoratiu; en ells el color norma está molt apagat y subordinat als complementaris de les nòtes que parlem. Son aquets dos paisajes propis pera llegir un llibre de poesies de Ruben Darío y pà sentarse en eixe banch umbrós en companyia de fades amoroses; per eixe pasadiç ample se sent la vagancia de les coses etèrnes; volarán uns aucells y sentireu el farúm de flors escullides, son apòsta pera ilustrar un llibre d'hóres y per ells, que están sólidament construïts.

poble l'amb
romàntichs
Aquesta
mòstre que
y la crítica

MC

Resucite
se a donar
cuals, depe
y llaugereç
negligència

Ixch de c
ma vista es
brinda la p
faccions de
y a vistes de
per una par

Raere d'
na curiosita
despavorit
penteja per
en gèst de l
comisió d'

¿A este h
pasejar com
carrers del
¿Quín eis

tacle de les
Si delit
portá al h
gracia, més
comet el C
dre les fata
descuits, c
cartes de na
bós esta cla

Lo poble
nar octogon
nen un him
vòltes el s
palomes, an
corbs y óli
fins el cel s
que aniu a

A les pò
aglomeraci
teló qu' en
Juan Tenón

Pretench
fas referen
misteris qu
de les atrac
Allí está

totes classe
S'alça el te
Lo públich
no crida o

pòble l'ambient y matiç d' uns països romàntichs y d' ensomit.

Aquesta exposició *paística* demostre que son autor pot donar molt y la crítica vé obligá a exigirliu.

GRECO.

MOMENTS

Resucite d' un somni y em dispose a donar curs a mil coses, totes les quals, dependixen de m' activitat y y llaugereça a vòltes y altres de ma negligència abúlica.

Ixch de casa y lo primer que ferix ma vista es l' espectacle indigne que brinda la presencia d' un hòme de faccions demacrades y que, exposat y a vistes de les multituts, va conduït per una parella de la guardia civil.

Raere d' ell y acosats per inhumana curiositat, van seguintlo un eixam despavorit de gent que chilla y s'espenteja per escudrinyar millor al que en gèst de Nazareno se l' imputa la comisió d' un delit.

¿A este hòme per qué s' el té que passejar com trofeo llaster per los carrers del pòble?

¿Quín eixemple produïx l' espectacle de les condicions resenyades?

Si delit imperdonable es el que portá al hòme demacrat tal desgracia, més imperdonable es el que comet el Govèrn que sinse previndre les fatals consecuències de sons descuits, consentix que prenguen cartes de naturalea y caràcter moribós esta classe de vergonyes.

Lo pòble es vigilat per un campanar octogonal. Ses campanes entonen un himne trist y aixís com altres vòltes el sonar semblava revolt de palomes, ára mes pareix revolt de corbs y olives. Es día d' ànimes y fins el cèl se revestix de la melengia que aniu en los còrs de les gents.

A les pòrtes d' un teatre hi ha un aglomeració. De llun se llig un cartelló qu' en tipos grosos diu: «Don Juan Tenório».

Pretench entrar en lo teatre a que fas referència, impulsat per eixos misteris que entranya la psicologia de les atraccions.

Allí están congregats gents de totes classes y no cap ni una agulla. S' alça el teló y la farsa encomença. Lo públich ensimismat escolta, quant no crida o *menja cacau*. No faltant

VERSOS DE PATRIA

:- Follia d' amor :-

*¡Cante l' amor de ma Santa Valencia!
Santa y Poetisa, Valenta y gloriosa.
Plena de llum y de càntichs de dija,
goig de mon ser, de mon ànima tota.*

*¿Qu' es oferir per sa gloria y son triunfo
tota la vida y tota la honra?*

*¡Reina y Poetisa en ritmes encesa
plena de llums y de càntichs de gloria!*

*Oh, com s' exalta en mon pit lo còr jove
qu' els entusiasmes pa Tú fecondà.*

*Bella Senyera, Honor de ma Patria,
passe ma vida ta Historia reçant...*

*Oh santa Mare qu' em dones a beure
en lo téu calcer lo bell ideal.*

JOSEP MARÍA BAYARRI

qui plòra; pero sobretot en estridència s' aplauidix, mes que rés, la valentia y cinisme de «Don Juan».

Cau lo teló, y atravesant un núgol de boira que envòlta los carrers torne a casa.

Lector, si per ventura tú contemples lo que t' he contat, disme: ¿No vees en la persona del «Don Juan el Conquistador», aixina com en síntesis l' ànima espanyola? Estos que ploren y *menjen cacau* al mateix temps que piquen ses mans quant lo valent atravesa lo pit de Megías, es el mateix que balla de content quant destripen a un enflaquit cavall en la plaça dels tòros y el mateix que seguix curiós a un desgraciat presilari. ¡El públich de les tragédies!!

¿Per qué ham de ser tant admiradors del valor?

¿Per qué ham de reconèixer tant de mèrit a la temeritat?

F. BAIDAL.

Castelló-2-Novembre-16.

EL CUENTO DE LA SEMANA

EL PARE TREVALLA

Estava vist. Ricardet no volia estudiar; no pensava en aixó.

Testarut y capficat, renegava cà vegá que sa mare intentava ferlo estudiar y de sa ma el portava a la escola.

Enchuasat com ell asoles; el carrer era 'l seu anhel; el chavo son ideal y el sambori la seua delicia.

Son pare 'l fea anar dret un poch. Davant de ell no osava chistar. Tots els matins, en l' estiu, son pare 'l fea alçar a les sis. Ricardet fea com si s' alçara, se posava 'ls calcetins... pero apenes sentia 'l colp de la porta, al anarsen son pare, se llevava atra volta 'ls calcetins y en un bot s' amagava entre 'ls llansols... cap y tot.

Y era de vore lo que li costava a sa mare pà ferlo alçar a l' hora d' anar a classe.

Aixina seguí fins que un dia sa mare no 'l despertà.

Allà quant Deu te vól, s' alçà «l'home», pegant crits.

—Huí no vas a escola. Anirem a passejar.

Botant, com si portara espadenyes nóves, palmotechant d'alegria, armosá en sa mare y poc rato después estaven els dos en lo carrer.

Al vore que no anaven camí de la escola. Ricardet se posaba més y més content. Parlava sinse parar y es mostrava diable com era.

Después de molt caminar divisá ya prop el taller de son pare.

¿Per qué aquell camí? No so explicaba. Sinse fer molt de cas, Ricardet seguía acaminant.

—Aguardat, li digué sa mare. Estaven ya a la porta del taller. Pegá dos o tres voltes y al últim el cridá.

—Ricardet, vine y mira.

L' aupá a la finestra y va vore a son pare suat y tot mascarar, pegant martellaes dominant al ferro.

Ricardet, mirava orgullós a son pare.

Un rato estigué este pensatiu, mirant un croquis; s' acostá a la finestra pâ vorel millor y al notar la sombra que fea 'l cós de Ricardet, mirá y va vore a son fill que se ría.

—¡Ché, tú per ací!

Al vore a sa muller se tranquilicá.

Li agarrá les mans a Ricardet y li les besá. Al soltarlo, Ricardet en el seu mocaor li torcá la suor a son pare.

Este, después de despedirse, torná a mirar el croquis; el dupte s' havia aclarit, les martellaes tornaren a sentirse.

¿Qué passá per l'interior de Ricardet?... Mirá les mans, un poch ennegrides del rose de les de son pare; mirá el mocaor y el va vore mascarar; mirá a son pare y el va vore trevallant, dominant el ferro.

Baixá pausat de la reixa. Quedá pensatiu un moment; s' achuntá a sa mare y li digué:

—¡El pare trevalla!...

—Sí, Ricardet... El pare trevalla y tú...

—Y yo... ya vorá... desde huí. Anem, anem apresada. A les dos estaré en escola.

Desd' aquell punt y hora, Ricar-

- En la nit d' Animes - A TÀRREGA

—En nit, tan pavorosa, de recórd y anyorances,
vaich, ab gran melengia, a rendirte un tribút,
aváns que 'stóls d' espéctres, ab ses macabres dançes,
trapijen los fóchs fátuos de ton sepulcre mút.

—Huí, que 'n lo Mònd catòlich, musiten les campanes,
ab sos llavis de bronze y llengües de metáls
sos disonants acordes... y, com ondes herutçianes,
s' escampen per los éters ses notes funeráls,
tú aixeca el cáp, altivol, arrancánt armonies
a ta guitarra mágica pulsánt ses córdes d' ór;
y desbordantse, en gárgols, tes fóns de melodies,
los ventriculs y auricules inunda de mon còr.

—¡Que un póm de flórs,
t' ofrene ab plórs!...

—¡Flórs del meu hórt
humil recórt!...

—¡Flórs beneides
per mi collides!...

—¡Mórt immortal
del pedestrá!...

ENRICH RIBÉS

Aquesta poesia ha segut escrita expofesa-ment per este llorejat poeta para rendir tribut en lo dia de ánimes, al insigne Tàrrega.

Juntament ab un pomell d' escullides flórs estigué exposada als pens de monument del plorat mestre com nota ben sentida de son autor al carinyo y afecte que 'n vida li tingué.

det cumplix com el millor; en escola s' ha guanyat els primers puestos y en el cor de sons pares un lloch molt alt.

Quant el estudi es difcil y la faena llarga, ell se repetix lo que digué per primer vólta en aquell dia: El pare trevalla.

J. BARRACHINA CAMELLIN

La essena del sofá

—Llum de aón lo Sol la pren.
estrel y llum dels meus ulls
m, enbelesen tons arrulls
qu' em semblen presiós edén.

—¡Oh! bon subjecte D. Juan
per favor estigas quiet
y enconter d' eixe amor gran
donem beure el champafiet
que ven Lluís Catalán.

Demaneu

T

Blava-negra

Blava-negra
Violeta negra

Lletra d
Francésch C
Ribés Sangü
la publicació
dros de cos
nechs».

Sr.

Amich, compa
després de haver
lletra de son esti
he volgut escriu
mereixcuda. Té
y tan variades n
vació, d' espontar
cia, y modo de v
mon pòble ben v
frutat llegint en d
Campeja en tot e
está avalorá per
d' erudició que
gaje de coneixime
biológica, farmaco
ca, com també les
tacions que apun
clássica, a la mito
arts. De tot hi ha
bre en que vosté
desmedrá y un tar
castellonenca; a la
vore pronte (com
els novells escript
rra) bledana y fla
tar cada dia més e
Yo no puch aporta
tal objècte, mes c
de jove en còs de
enjamay entibiat a
Castelló aon vaig
mera y al que dirig

Demaneu

TINTES--ALFA

	3'50	2	1'25	0'75	30
Blava-negra-fixa	Litro	1/2	1/4	1/8	Curtin
Blava-negra copiar					
Violeta negra copiar	4'25	2'50	1'75	1'25	35

DE VENTA

EN LLIBRERIES Y PAPELERIES

Lletra dirigida per En Francésch Cantó a Enrich Ribés Sangüesa, ab motiu de la publicació del llibre «Cuadros de costums castellonechs».

Sr. Enrich Ribés.

Amich, company y paisá: Hasta després de haver apurat la darrera lletra de son estimadíssim llibre, no he volgut escriureli en la detenció mereixcuda. Té tantes y tan bones y tan variades notes de fina observació, d'espontania y joganera gracia, y modo de vore les costums de mon poble ben volgut, que he disfrutat llegint en devoció son treball. Campeja en tot ell una suau ironia, está avalorá per una sobre càrrega d'erudició que brolla del gran bagaje de coneiximents, tan de ciencia biológica, farmacodinámica y química, com també les endreses y orientacions que apunten a la literatura clàssica, a la mitología y a les belles arts. De tot hi ha en el esmentat llibre en que vosté ha enriquit a la desmedrá y un tant anémica prensa castellonenca; a la que yo desitjaria vore pronte (com ho crec prometen els novells escriptors de nostra tèrra) bledana y flairosa, pera disfrutar cada día més en la meua vellea. Yo no puch aportar altra cosa pera tal objècte, mes que un entusiasme de jove en còs de vell y un amor enjamay entibiat al nostre racó de Castelló aon vaig vore la llum primera y al que dirigiré mon ultim alé.

Torne a donarli mercés per son estimat llibre y un coral abraç de son incondicional amich y paisá.

F. CANTÓ.

COMENTARIS

Mentres en tòts los còrs nobles y de sentiments humanitaris ha trobat eco nòstre article del número 27, «Un cas de concència» dirigit al Ajuntament y en el que denunciavem lo vergonyós que pera nòstre vullgut poble resulta el modo que, hui per hui, se efectúen les cures als malalts pòbres en el «Dispensari Municipal», donat a la curtetat d'hòres de clínica qu' en el mateix existixen, ni en la premsa (que tan pareix vullga interesar-se per totes nòstres coses), ni en les Autoritats, ni en ningún concejal, ha trobat acullida nòstre escrit, per quant NINGÚ ha fet per posar o fer posar remey a lo que nosaltres, guiats tan sòls per un sentiment caritatiu, exposarem.

Un pare de familia parla ab un redactor de VEU DE LA PLANA.

—Home, V. debía parlar de lo que passá en l' Ajuntament quant donaven les papeletes pera matrícula de les escolés.

—¿Puix qué sosoí?

—Hóme, que se coneix qu' en l' Ajuntament hi han póchs empleats quant contrataven a un senyor que per omplir les papeletes fea pagar

als pares dels chiquets una *perreta* per papeleta.

—¿Aixó es de veres?

—Segur. Y mire, després de cobrar les entraven pera posar el sello.

—Aixó es una... una...

Algo tart es, pero parlarem.

—Si, hóme, sí. Aixó es...

—Ni mija paraula.

Havem rebut un atent B. L. M. de lo senyor President de l' Academia Valencianista del Centre Escolar y Mercantil de Valencia, al que acompanyá unes fulletes en les qu' está traduít a nostra llengua vernacula un Himne Eucaristich.

Agrahim l' atenció.

Ab grand extranyeca havem vist que aquèste any no s' ha plantat l' entaulat aon tóta la música en les nits de fira.

No mos ho expliquém.

Si preguntém als músichs mos dirán que pera bufar y no cobrar mes val no tocar; y si al Ajuntament, mos contestará que degut a les circumstancies les caixes municipals están algo huides y ab cambalaig hi ha pera obsequiar en una borrasqueta als quefes y oficials del 11.º Regiment d' Artilleria y als «gourmets» y concejals.

Y es qu' en la casa de la Vila, se ho pasten, se ho fenyen y després al pap.

En Alcira s' ha celebrat una assemblea *Magna* y tot de culliters de

taronja ¿Motiu? Protestar de que 'l govèrn centraliste que patim s' ha servit donar el servici preferent de transport al carbó, remolacha y guanos, deixant a un costat la taronja, que 'n òrde de cullites en tòta Espanya es la segón, deixant a un costat repetim, la taronja pera que formen geganteschs montons que vejen els valencians com els acaricien el felles raigs del Sól d' ivèrn y com van podrintse mentres altres productes preferits pels governants, pasejen triufals per els camins de fèrro traduintse després en dinés que porten el bonestar y la prosperitat a mils de families.

En Valencia protesten ara que 'ls ferixen en la boljaca. Al protestar trenquen una llarga cadena d' humiliatories resignacions, de vergonyoses castracions ciudatanes, de plòrs de femella.

L' acte ha tingut totes les caracteristiques d' un acte solemne. ¿Resultat? Podem enganyarnos, pero creém que Valencia sofrirà un nou desaire y sentirá, altra volta, el dolor del puntapèu.

Y diém assó perque 'ls governants tenen encara dels valencians el mateix insultant y vergonyós concèpte que tenia lo rey Felip.

Ho diém perque saben els governants que 'n les vinentes eleccions votarán, com borregos, als diputats cuneros.

Ho diém perque encara 'ls passa poch.

El periodiste Cirici Ventalló ha segut procesat, per lo motiu de parlar en just acord ab sa conciencia d' hóme.

No es d' estranyar que semejants anomalies tinguen cabuda en aquesta terra d' eterna hipocresía. aon la justicia es atropellada per la fauna caciquil.

Vatja unida nóstra protesta, a les demés formulades en la premsa y

creém será cumplida aquesta vegada la misió justiciera per qui correspon, absolvent com es de raó y conciencia, a un periodiste honrat.

¡Si aixina no fora, caiga la maldició sobre 'ls ejecutors de tal villanía!

PRECHS Y PEDRAES

Per fi, y després de no pòques reunions, s' ha acordá instalar la fira de Tots Sants en son primitiu puesto, o siga en la plaça del Rey En Jaume.

Es un gran acèrt de la Comisió de Festes, encara que vaja contra la descabellá opinió d' alguns pòchs individuos que pretenien fora instalá en lo paseig de Ribalta, y per lo cual felicitem a la esmentá Comisió.

Ha causat gran revòl entre els deixebles de l' Escòla d' Arts y Oficis y persones que per totes les manifestacions d' art se interesen nòstre articles sobre el funcionament d' aquesta Escòla.

Sabem de qui—per lo vist li haurá sentat mal—volia refutar nòstres datos; pero... no ho farà.

Premsa y tribunes hi ha desde aón demostrar lo contrari, cosa qu' ens complauria, pues així tindriem ocasió de traure a llum un tárrech de datos que tenim en cartera.

Está vist que nòstres edils no 's preocupen d' embellir y ornamentar els pòchs monuments que tenim en Castelló.

Y pera pròba, ahí tenim la estàtua del Rey En Jaume lo Conqueridor.

Alli aón existiren uns maciços que la chiquillería destroçá per la poca vigilancia y cuidao que se tin-

gué en conservaro, ara han posat unes llòses de rodeno tan bastes y tan antiestétiques pera el conjónt de la estàtua que, la veritat, no compreném cóm els qu' es diuen regeneradors de Castelló, a monument tan bonico li hagen posat un calçat tan vell.

Y es qu' el talens d' alguns senyors corre parelles ab les lloses.

PERE

Nostre Concurs

Reunit el jurat encarregat de dictar el fallo de nòstre concurs de cuentos resultá premiat per unanimitat el cuento que pórtia per lema: «Vaig p' el sabre», entitolat «Clar de Lluna».

Oberta la plica corresponent resulta ser anonim son autor.

Preguem a dit escritor tinga a bé donarnos son nom avianmos al ensemple son retracto pera sa publicació juntament ab son treball.

ADMINISTRACIÓ

CORRÉU

M. S. Benasal.—Rebut Giro Postal. Mercés—Escribim lletra.

F. P. Castelló.—Sentim no poder publicarliu per ser algo deficient. Fasa algo mes y vorem.

PERE

:: Barberá ::

— IMPRESOR —

Confeció esmerá en tota classe de treballs comercials.

Prospectes y cartells d' anuncis a varies tintes.

Asensi, 4. CASTELLÓ

Castellón: Imp. J. Barberá

Línea de

TI

BA

Servici llixo y

PERE

T

Travesia rápida
Telegrafia sens f
matí. — De Barce
met en Barcelon
Pera inform

BA

Café extra, Ven
millors marques,
Depositari exclus

Jos

G

LA

:: Lluís

64,

Complet surtit
gues, Colors, Barn
quinaries.

Venta exclus

PERE

Inmens surtit en

Ventiladors, Pla

Lámpares de Fil

G

C

Línea de Vapors

TINTORÉ

BARCELONA

Servici fixo y semanal entre Castelló y Barcelona

PER LO MAGNÍFICH VAPOR

TIRSO

Travesia rápida.—Llum eléctrica en tot lo barco.—
Telegrafia sens fils. — EXIDES: De Castelló, Dumenge 11
matí. — De Barcelona, Dimats vesprá. La càrrega s' ad-
met en Barcelona, el dilluns; en Castelló, el dimecres.

Pera informes a Domenech Cert S/A, Plaza de la Paz, 3

CASTELLÓ

Paseig Colón, 11.—BARCELONA

BAR FORNOS

Café extra, Vermouth Torino, Eixarops, Licors de les
millors marques, Cerveces del país y extrangeres.
Depositari exclusiu del SIDRAL TEIXIDÓ.

Joseph Segarra

G. Chermá, 84 — Castelló

Drogueria

LA ARAGONESA

= DE =

:: Lluís Gomez Molinos ::

64, Colón, 64.—CASTELLÓ

Complet surtit en perfumeria del país y extranjer. Dro-
gues, Colors, Barnisos, Pincells, Articles fotogràfichs y ma-
quinaries.

Venta exclusiva de Alcohol SOL y Colonia ESA

Lampisteria

, DE

PERE FECED

Inmens surtit en aparatos pera gabinet, saló y mentjaor

Ventiladors, Planches, Cazos y Contadors eléctrichs

Lámpares de Filament metálich de 5 a 50 bujies

González Chermá, 78

CASTELLÓ

TRANSPORTS GENERALS

DE

Joseph Sanchis Prats

Facturació pera tots els punts d' Espanya
y Estranger. Servici combinad de domicili
a domicili.

Acarreos y Mensatjerías.

Alloza, 69.—Castelló

- Eduart Viciano -

PAQUETERIA Y MERCERIA

ULTIMES NOVELTATS

Caballers, 2 y Colón, 20

Castelló

Casa de SANCHE GERMANS

(SUCESSORS DE ENRICH TÁRREGA)

Gran surtit en comestibles fins y en tots los géneros
concernients al ram de

ULTRAMARINS

Diariament resibim los millors articles indicats pera la
present época.

Depositari exclusiu de la Cerveza Petry

36, Plaça de la CONSTITUCIÓ, 36

Moderna y Lujosa Confiteria y Pastisseria

— DE —

Vicent Blasco

Especialitat en tortaes «Mokas» ramillets y dolços de
fruita.

González Chermá, 56

TOS... TOS... TOS...

Les PASTILLES MONSERRAT curen tóta afecció del
sistema respiratori, tos, bronquitis, asma, dengue y cata-
rros per crònics que siguen.

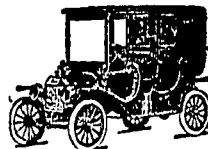
Venta en Farmacia y centres de específich. En Castelló

FARMACIA DE JOAN A. PASCUAL, San Félix

Automòvils Castellonesos d'Alquiler || Gagare: Lluís Vives y E. Viciano

Construcció, alquiler y reparació de BICICLETAS. Automòvils de propietat.
Grands facilitats, casilles independents, llavaor y fosos. Stock Michelin.

RUSSELL ECROYD NEILD

Nou y grand taller, Lluís Vives, 12 al 20 y Escultor, Viciano 14 al 26.—**CASTELLÓ**

Clínica Dental

DE

ANTONI MONTÍA

Regentada per el Odontolec

M. ANTON

Ex-Ajudant dels célebres Doctors, Portuondo, Hinglands y Aguilar de Madrid.
Primer premi en les Exposicions celebraes en Madrit en 1903 y 1904 y en el Congrès Dental de Barcelona, en 1914.
Dentaures de cauchout (sense paladar), dentaures en or, dents Rismont, Pivot, Lagan, corones d' or ab front de porcelana, ponst Obturadors, etc., etc.

Extraccions sense dolor

---:--- **González Chermá, 60, 1.er---CASTELLÓ** ---:---

Les millors
MAQUINES
de
COSIR
son les
máquines.
"Pfaff."

DE

Antoni Mercé

COLÓN, 64

CASTELLO

BAÇAR DE CALÇER

— DE —

Jaume González

Variat surtit en tota classe de calçer. Ultimes novetats. Elegancia, solideç y economia.

González Chermá, 64.—CASTELLÓ

«VEU DE LA PLANA» --- Castelló

Sr. En

ANY I

N.º SOLT

5

CÉNTIMS

SO

Castelló, al m

Fora, trimestr

Els proy

En el número
y comentant l
al ministre pe
formes, tingue
fer vore lo infr
defectes per a
d'eliminarlos e
generació; d' a
l'asunt de les
sólida argum
Ventosa y La
convencer a t
directa del Es
reuníe majors
al Tesor públic
ministre que,
algún obstacl
metere masa;
derats com a
corregir els d
les funcions d
Estat o acced
que presentav
Esta última, d
previ treball d
rantia admini
vall es superi
ritat del gov
práctica, y op
dir, desconei
explotació per
sultat, estima
ser industrial.
tre entendre,
lles explotaci
tencia del Es
perjudicar la
encara en mo
cis cèrtes inc
l' alcanç de
contrari ente
cial—pero en
explotació qu
cabre els esc